

København, den 23. februar 2026

Til Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Høringssvar vedr. Forslag til lov om godtgørelsesordning for kvinder omfattet af antikonceptionssagen (spiralsagen) i Grønland i perioden 1960-1991

Dansk Selskab for Almen Medicin (DSAM) takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til forslag til lov om godtgørelsesordning for kvinder omfattet af antikonceptionssagen (spiralsagen) i Grønland i perioden 1960-1991.

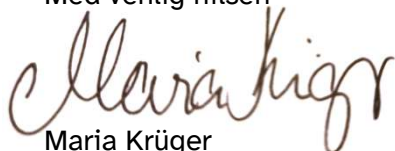
Lovforslaget vedrører primært forhold i det grønlandske sundhedsvæsen i perioden 1960-1991. Danske praktiserende læger kan alene forventes at blive involveret i det omfang, der har været tale om antikonception iværksat under ophold i Danmark, eksempelvis i forbindelse med kostskole-, efterskole- eller plejefamilieophold i den pågældende periode.

Dansk almen praksis opbevarer fortsat ældre journalmateriale. Hvor den pågældende efterfølgende har haft fast bopæl i Danmark, vil journalmateriale ofte kunne fremskaffes. Hvis den pågældende derimod permanent har fraflyttet landet, og journalen ikke er overdraget til grønlandsk lægehus, vil materialet oftest ikke kunne tilvejebringes. Der må derfor forventes variation i, om historiske journaloplysninger fortsat foreligger.

Journalføringen i perioden 1960-1991 var overvejende kortfattet og procedureorienteret. Journalen var et arbejdsredskab for lægen, og patienter havde ikke adgang til at læse denne. Der var dengang ikke noget krav om, at samtykke skulle være dokumenteret i journalen. Notater blev typisk skrevet i hånden på en A5-side. Et notat fra en dansk lægepraksis vedrørende antikonception ville dengang alene bestå af få ord, eksempelvis: "[dato]: spiral, Lippes Loop opsættes ukompliceret". Der vil som udgangspunkt ikke være en nærmere beskrivelse af den forudgående samtale, indikation, information til patienten eller samtykke. Vi er bekendt med, at man på Grønland også opererede med kortfattede, ofte håndskrevne notater på A5-ark.

DSAM finder det væsentligt, at man er forberedt på, at det kan være denne type historiske journaloptegnelser, man vil møde ved forsøg på belysning af sagerne. I lovudkastet henvises der flere steder til begrebet "journaliseret samtykke", eksempelvis på side 27. I praksis vil der imidlertid sjældent foreligge et særskilt journaliseret samtykke i journaler fra før 1991, idet dokumentationskravene og journalpraksis var væsentligt anderledes end i dag.

Med venlig hilsen

Maria Krüger
Konst. formand for DSAM